

Traditional Chinese folk songs and the application in contemporary vocal composition – taking Jiangsu Province as an example

Wang Haoxing

China, qq1359366@gmail.com

South-West University “Neofit Rilski” – Blagoevgrad

Abstract: With the continuous development of vocal art creation, many contemporary Chinese composers have begun to explore the adaptation of local folk music elements to the author's work. This article examines the specific application of the folk music elements of Jiangsu Province in contemporary Chinese vocal works. Practical examples of vocal composition are presented; creative characteristics and ethnic styles embedded in the compositions are explored.

Keywords: Chinese folk songs, vocal composition

Традиционните китайски народни песни от провинция Дзянсу и тяхното приложение в съвременното вокално творчество

Хаоксинг Ванг (Wang Haoxing)

Китай, qq1359366@gmail.com

Югозападен университет „Неофит Рилски” – Благоевград

Резюме: С непрекъснатото развитие на създаването на вокално изкуство, много съвременни китайски композитори са започнали да изследват адаптирането на местни фолклорни музикални елементи към авторското творчество. В тази статия се разглежда специфичното приложение на фолклорните музикални елементи на провинция Дзянсу в съвременни китайски вокални произведения. Представени са практически примери за вокална композиция, изследват се творчески характеристики и етническите стилове, вградени в композициите.

Ключови думи: Китайски народни песни, вокална композиция

Вокалните произведения от различни географски ширини носят изключително ярко изразени регионални особености. Когато в Китай се спомене за вокално произведение от района на Дзянсу, в съзнанието на хората несъмнено ще изникне споменът за необикновената нежност на Дзянан – местност на юг от река Яндзъ.

Провинция Дзянсу, разположена в източната част на континентален Китай, е едно от значимите места, дали началото на китайската цивилизация. През 40-те години на миналия век, след Реформата за отваряне и откритост, вокалното творчество от региона неуморно се

стреми да се адаптира към развитието на времето. Множество вокални творби са внимателно обогатени с регионални елементи от Дзянсу, което през годините доведе до формирането на уникалния творчески стил, характерен за региона.

1. Процесът на еволюция на вокалната музика на провинция Дзянсу се състои в създаване и развитие

Много елементи от народните песни на Дзянсу се използват при създаването на вокални и различни музикални произведения в региона. Музикалните периоди условно могат да се систематизират/групират в три етапа според времето, в което се ражда дадено творчество.

Първи етап – изследователски. Творчеството има предимно случаен характер. Музикантите/авторите включват елементи от народните песни на Дзянсу в своите творби, но не е формирана творческа система, която да систематизира подходите към творчеството. Ето защо много музиканти импровизират в произведенията си. Певците също така адаптират някои елементи от традиционните народни песни. Тези различни опити имат своята положителна роля в създаването на вокална музика в района на Дзянсу и полагат основа за последващото създаване на музикални произведения в региона.

Втори етап – етап на развитие. Създаването на вокална музика е насочено към творби с художествено съдържание, в които са адаптирани части от оригинални народни образци. Много музиканти събират и систематизират традиционна народна музика, като създават на нейната основа свои класически художествени песни. Творческата практика от този период създава условия за активно разпространение на вокалните съчинения, което прави музиката достояние на широка публика и спомага за нейната социализация.

Трети етап – етап на влияние на западната музика върху китайското вокално творчество. Свързва се с появата на голям брой оригинални китайски творби, следствие усвояването от авторите на чужди музикални култури и приобщаването им към специфичните звукови характеристики на регионалното песенно творчество на Дзянсу. В обратен ракурс, заимстването на много други музикални форми, характерни за тази провинция, съдейства от своя страна за разпространението на националната музика извън пределите на страната.

2. Особенности в създаването на вокални музикални произведения в района на Дзянсу

Регионални особености

След Реформата на отваряне и откритост в Китай, създаването на вокална музика в района на Дзянсу се сблъсква с нови възможности за развитие. Не само че формите на създаване стават по-разнообразни, но многобройни текстописци и композитори активно започват да включват традиционни фолклорни елементи от Дзянсу в своите творби, като им придават изразителен регионален характер. Вокалните произведения от провинцията са пропити с уникалния стил на региона Дзяннан.

„Географски, провинция Дзянсу се намира на кръстопът – между севера и юга в източен Китай и в сравнение с други райони е многолюдна. Това води до творчество на вокални композиции от Дзянсу с богат жанров характер.”¹

Особеностите на тези творби са тясно свързани с обичаите и живота в провинция Дзянсу. С нейното богато културно наследство и простици народни обичаи, тези атрибути рефлектират и във вокалните музикални композиции на района. Използването на елементи от народните песни на Дзянсу е похват, в които първостепенна роля има традиционната песен за региона „Цветето жасмин” („Mo li hua”). Тя съществува в различни варианти на своето приложение, което обхваща и създаването на големи музикални форми като опера и балет. Този факт подчертава значимостта на фолклорното изкуство, представя ярко влиянието на регионалните особености в него, и показва неговото значение за създаването на индивидуалното музикално творчество.

Мелодия и текст

При създаването на мелодии, вокалните музикални композиции в района на Дзянсу често използват пентатоничния звукоред и обикновено са основани на прогресия, което добре отразява веселите и жизнерадостни музикални характеристики на местното творчество. Големите скокове рядко се появяват в регионалните песенни творби и внасят известна рязкост в движението на музикалното развитие. Малките скокове са по-характерни, защото асоциират с разговорния език на региона.

Създаването на текстове за вокалните произведения от Дзянсу има своя специфика. Обикновено тяхното съдържание е позитивно и наситено с веселост – песимистични изречения са твърде ограничени. Освен това, тъй като Дзянсу е разположен близо до вода и животът на хората е неразделно свързан с нея, много текстове във вокалните произведения често съдържат препратки към вода, риба и др. подобна тематика. Търсенето на „декоративен” тон във звучностите е често срещана практика. Много народни песни от региона използват портаменто, вибрато и др. елементи на музикалната изразност, свързани със стила на местното пеене. Тези особености са добре унаследени в композициите на новите вокални съчинения, придавайки им отличителен регионален характер.

3. Анализ на съвременната практика за създаване на вокална музика в Дзянсу, основана на народната песен „Цветето жасмин”(„Mo li hua”)

„В китайските народни песни „Цветето жасмин” (също известна като „Цветна мелодия” („Xian hua diao”)) е народна песен, широко разпространена из цялата страна, на север и юг от река Яндзъ. Като народна песен с „фамилна” природа, текстовете на песента са по същество еднакви навсякъде, но мелодиите се различават от едно място до друго. Нейното разпространение в Янджоу, Дзянсу, я прави най-известна.”²

¹ Сюе Лей. Въведение в традиционната музика на провинция Дзянсу. Издателство на университета в Нанкин, 2021, стр. 7

² Уан Яохуа. Въведение в китайската традиционна музика. Fujian Education Press, 1999, стр. 52

Творбата възхвалява жасмина и чрез него изобразява чистата и красива любов между младите мъже и жени. Сред много популярни песни със сродна тематика, версията от Дзянсу се е превърнала в широко цитиран и популярен творчески източник. По-точно казано, тематичният музикален мотив, представящ „Цветето жасмин”, също е обичан от композиторите (пр. 1). Той е добавен и цитиран многократно, създавайки поредици от негови различни емоционални тълкувания, възхваляващи любовта, семейната обич, майчината любов и други красиви и истински чувства.

„Цветето жасмин”

Текстове на песента: 好一朵茉莉花 (Хао и дуо мо ли хуа)

Съдържание на текста: Какво цвете от жасмин!

(Пр. 1)

Модификациите на оригиналната песен се свързват главно с промяната на нейната текстова основа. Новата насока в общия литературен смисъл и неговото съотнасяне към сродна тематика, но все пак развиваща друга образност, рефлектира естествено и върху развитието на музикалната субстанция на песента. В нея продължават да се вписват основните фолклорни интонации и музикално-мелодичните градивни елементи на структурната първооснова, но намират своето характерно развитие в нови форми на интерпретация.

Една художествена версия на оригинала е песента „Целуни, целуни цветето жасмин” („Qin qin mo li hua”) – текст Ян Су, музика Мън Цинюн. Словесният вариант сравнява жасмина с момиче, което не обича разкошни дрехи и златни украшения. Песента изразява искрено възхищение от изисканата, нежна и възвишена природа на жасмина. Фразата, която дава името на песента, е заимствана от мелодията на оригиналната народна песен. Песента първоначално е адаптирана за Първия фестивал на жасмина в Минхоу, Фуджоу (1994 г.) и е изпълнена от Сун Дзуюн. През 1995 г., Ли Данян пее и заснема музикално видео, след което песента става известна в цял Китай.

Под същото заглавие съществува друга версия на песента, в която авторите на текста внасят нова литературна насока в съдържанието (пр. 2).

„Целуни, целуни цветето жасмин”

Текстове на песента: 啊茉莉花，亲亲的茉莉花 (А Мо Ли Хуа, Чин Чин де Мо Ли Хуа).

Съдържание на текста: Ах, жасмин, скъпи жасмин!

Целуни, целуни цветето жасмин
啊 茉 莉 花 呀 亲 亲 的 茉 莉 花 (Целуни, целуни цветето жасмин)

Цветето жасмин
好 一 朵 茉 莉 花 啊 好 一 朵 茉 莉 花

(Пр. 2)

Различните текстови насоки във всеки следващ вариант развиват нови детайли от песенната структура на оригинала. „Подарявам на мама цветенце жасмин” („Song gei ma ma de mo li hua”) е един пример за приспособимост към музикалния първоизточник. Естествено е изменящата се същност на песента да се ангажира и в двете творчески направления – текста и музиката (текстът е на Лю Лин, а автор на музиката е Уан Джъсин). Песента се изпълнява от Сун Дзуюн.

В този текстови вариант, жасминът символизира самоотвержената и великодушна майчина любов. От самото начало на песента, с „избери един жасминов цвят”, мелодията съответства на ключовата мелодия на народната песен „Жасмин”, представяйки красивата мелодия на оригиналната народна песен и изпращайки благословия на майката със символичен жест: „Заема цветя, които да поднесе на Буда”.

Следващият пример (пр. 3) предлага друг вариант на текста, но в същото смислово направление.

„Подарявам на мама цветенце жасмин”

Текстове на песента: 摘一朵茉莉花，送给亲爱的妈 (Жай и дуо мо ли хуа, песен геи ни цин ай де ма).

Съдържание на текста: Откъснете цвете от жасмин и го подарете на любимата си майка.

亲切、深情地
Подарявам на мама цветенце жасмин
摘 一 朵 茉 莉 花， 递 给 你 呀 亲 爱 的 妈 (Цветето жасмин)

Цветето жасмин
好 一 朵 茉 莉 花 啊 好 一 朵 茉 莉 花

(Пр. 3)

„Великият Китай”

Текстове на песента: 我们的大中国，好大的一个家 (Уо Мен Де Да Жонг Гуо, Хао Да Де Йи Ге Джиа)

Съдържание на текста: Нашият голям Китай е толкова голям дом.

The image shows a musical score for the song 'Great China'. It consists of two staves. The top staff is labeled 'Великият Китай' and the bottom staff is labeled 'Цветето жасмин'. Both staves are in 4/4 time. The top staff has a key signature of one flat (Bb) and a melody with lyrics: '我们的大中国呀 啊 好大的一个家'. The bottom staff has a key signature of one flat (Bb) and a melody with lyrics: '好一朵茉莉花 啊 好一朵茉莉花'. The second measure of both staves is enclosed in a rounded rectangular box.

(Пр. 5)

В редица вокални творби, вписването на тематиката на жасмина и неговата звукова изобразителност са по-трудни за откриване от пръв поглед или първо слушане. Комбинациите са твърде разностранни и много на брой. Но при вглеждането в двата оригинала, те открояват своята принадлежност към автентичния си източник или към своеобразния композиторски подход.

По-усложнен вариант на промяна и комбиниране се наблюдава в песента „Истории от малкия град” („Xiao cheng gu shi”) – текст Джуан Ну, музика Тан Ни (пр. 6). Мелодията на „Жасминовия цвят” е вътъкана в структурата на песента. Независимо от различния интензитет на развитието на двата песенни оригинала, при провеждането ѝ, тя умело се съчетава с подредбата на съчинението.

„Истории от малкия град”

Текстове на песента: 小城故事多，充满喜和乐 (Сяо Ченг Гу Ши Дуо, Чонг Ман Си Хе Ле)

Съдържание на текста: Има много истории в този малък град, пълен с радост.

The image shows a musical score for the song 'Stories from a Small Town'. It consists of two staves. The top staff is labeled 'Истории от малкия град' and the bottom staff is labeled 'Цветето жасмин'. Both staves are in 4/4 time. The top staff has a key signature of one flat (Bb) and a melody with lyrics: '小城故事多 充满喜和乐'. The bottom staff has a key signature of one flat (Bb) and a melody with lyrics: '好一朵茉莉花 啊 好一朵茉莉花'. The first two measures of both staves are enclosed in a rounded rectangular box.

(Пр. 6)

В съвременен Китай, една от първите народни песни, разпространени в чужбина, е именно „Жасминовият цвят“. Тя се е превърнала в символ на националната вокална музика и дава началния тласък в общуването с чуждестранните култури.

Джон Бароу – географ и секретар на първия британски посланик в Китай, споменава в своята книга „Пътуване из Китай“ (публикувана през 1804 г.), че „Жасминовият цвят“ изглежда е най-популярната песен в страната.

„Много западни композитори също са възприели мелодиката на оригинала и са я трансформирали в свои творби. Най-значимо обаче, а и с продължаваща дълготрайност, изглежда влиянието от прилагането на китайската мелодия от италианския композитор Джакомо Пучини в неговата опера „Турандот“.“³

Тази „присадена“ и „смесена“ версия на „Жасминовият цвят“ по-късно е била „експортирана за вътрешния пазар“ и многократно използвана в съвременни китайски поп песни. Една от тях е песента на Жан Хунгуан „Ще се видим отново, жасмин“ (пр. 7), текст Джоу Янхун, която изразява носталгията и копнежа по стар приятел. Песента започва със спомена „Заедно да берем жасмин, какви прекрасни мигове“ и води до „Красиво цвете жасмин“, като по този начин се използва мелодията от „Турандот“.

„Ще се видим отново, жасмин“

Текстове на песента: 好一朵茉莉花 (Хао и дуо мо ли хуа)

Съдържание на текста: Какво цвете от жасмин!

CHILDREN (outside, coming nearer)
RAGAZZI (interni, avvicinandosi)

Là sui monti dell'est
„Turandot“ Act I

Ще се видим
отново, жасмин

Цветето жасмин

Ov - er the hills, far a - way, doth the -
Là, su - i mon - ti del - l'est, la ci -

好 一 朵 美 丽 的 茉 莉 花 好 一 朵 美 丽 的 茉 莉 花

好 一 朵 茉 莉 花 啊 好 一 朵 茉 莉 花

(Пр. 7)

От тези многобройни съвременни варианти, в които сега съществува „Жасминов цвят“ в китайската вокална музика, изглежда естествен изводът, че песента, смятана някога за символ на китайската музика, е претърпяла съществени

³ Джоу Вейвей. Междукulturно изследване на изкуството в операта "Турандот". Times Report, 2022, (10):29-31

модификации на своята традиционна мелодия. Тя се представя в съвършено различни от оригиналния ѝ вид измерения, има характеристиката на съвременен популярен хит и несъмнено е отворена за новите си превъплъщения в бъдеще.

Съхранила огромното очарование и жизненост на китайската национална музика, традицията може да продължи да се разпространява и развива устойчиво и в съвременността.

3.3. Анализ на характеристиките на съвременната обработка на традиционните народни песни от Дзянсу

В съвременното китайско вокално творчество се използва фолклорната музика на всички региони и народности. По отношение на количеството и на качеството на вокалните образци, народните песни от Дзянсу са предпочитани, особено в направлението на поп музиката. Създадени в близко време в региона Дзянсу, съвременните песенни творби продължават да търсят начини да запазят/да съхранят характеристиките на традиционната музика, но представят и нови посоки на нейното развитие.

От гледна точка на приложението на народните песни на Дзянсу в създаването на съвременни вокални произведения, при анализа на представените в настоящата глава примери на техни партитури, създадените творби могат да бъдат принципно класифицирани в три вида композиторски подходи: опростяване и премахване на фактурната сложност; добавяне на „цветност” за максимално звуково насищане; частично приемане на автентичния вид на оригинала.

Опростяване и премахване на фактурната сложност. Идеята е „да се разтовари” мелодично развитие на песента, да бъде премахнато нейното усложняване чрез множество украсителни ноти, което значително я натоварва като възприятие. Запазването на основната ѝ мелодична структура да бъде приоритет в нейната бъдеща разработка.

Като цяло, мелодиите на народните песни от Дзянсу се характеризират с тяхната плътност и сложни обрати. Ако в процеса на създаването на новото творчество тези характерни компоненти бъдат променени, това може да доведе до нарушаване на тяхната структурна правилност и звукова наситеност/стабилност. Това е сериозно творческо предизвикателство, което затруднява авторите в техните подходи към музикалната структура. Ако се допусне промяна в линейното движение постепенно възходящите мелодии да водят впоследствие към внезапни и трудни скокове, съществува опасност да се наруши характерната амплитуда в изграждане спецификата на мелодичните линии.

Ето още една характерност, която изисква уточнение: една дума от словесността може да се представи с много и различни звуци в народните песни на Дзянсу. Тази промяна може да се извърши, като конкретната дума бъде представена с един звук или пък с малко звуци, което означава нейната украсителност да бъде премахната.

Такъв подход е приложен в мелодията на "Малки градски истории", създадена от Джуан Ну. Премахнати са плътните украшения и декоративни звуци от оригиналната народна песен, което води до нейното опростяване.

В песента „Великия Китай” темата на „Жасминовият цвят” е трансформирана с добавяне на осмини паузи, което превръща дългите фрази от оригиналната народна песен в кратки. Това композиторско решение увеличава напрежението в мелодичното развитие. Рязкостта, получена от прекъсването на музикалното фразироване, рефлектира върху ритмичното усещане за движение. В сравнение с оригинала, новата вокална версия се отдалечава от мекотата и пластичката на нейното мелодично експониране. Но възприятието на слушателите след тези промени е, че песента е придобила модерност в звученето си.

Добавяне на „цветност” за максимално звуково насищане. Този творчески подход се характеризира с добавяне на „флорални” вариации (украшително мелодично натрупване на тонов състав), които изменят основната тонална рамка, характерна за развитието на оригиналната народна песен.

Типичен пример за подобен подход е песента „Майчина целувка”, включваща в своето развитие мелодична субстанция от оригинала на „Мън Дзянню”. Вокалната линия е умело декорирана, в сравнение с леко скучното настроение на народната песен. В мелодичното движение се появява тонална модулативност, което ѝ придава друга емоционалност и характерност: тя звучи сега по-красиво, станала е по-изящна и внушава сърдечност като настроение, изглежда „по детски” сладка и невинна. Популярна песен, създадена чрез добавяне на украсителни вариации е „Китайска народна песен”. В своето музикално развитие, тя е напълно съвместима с четирите стиха на оригиналната народна песен, и спадовете в напрежението на всеки стих става в същата последователност.

Друга „флорална” идея представя „Големият сватбен паланкин”, който използва само първите два стиха от „Мън Дзянню”, а следващите стихове се разширяват и развиват в значително по-голяма степен, като се превръщат в нова музикална строфа – съставена вече от четири стиха.

Частично приемане на автентичния вид на оригинала. В този подход, повечето песни частично използват мелодията на народната песен (често основната тема или нейните ключови мотиви). Този метод на директно използване на оригинала може да се определи като колаж или „песен в песента” – композиторът директно цитира в своята творба основната тема от друга народна песен или нейни ключови и разпознаваеми мотиви. По този начин той съчетава органично двете мелодии, което води до тяхното взаимно обогатяване и единство.

Примери за колажна техника, свързана с песента „Жасминов цвят” се откриват в редица песни: „Отново виждам жасмин”, „Скъпи жасмин”, „Носталгия по жасмин”, „Подарявам цветенце на мама”, „Големият Китай” и др., като се създават нови идеи върху основата на автентичната мелодия. Текстовото и музикалното съдържание на песните ражда нова тематичност.

Трябва да се отбележи, че този метод на частично/директно използване/колажиране не е само елементарно заимстване на тематизъм от оригиналния фолклорен модел, а е наложил се специфичен вид музикално творчество, базиран на националните фолклорни традиции. Приложението на чужд мелодичен материал от народното творчество е израз на китайското мислене и практика за създаване на музика. Тази често използвана творческа форма се приема като вид развитие на авторски

музикални идеи, допълнени от творческо и свободно разширяване с естествено приложими към тях цитати. Нещо повече, този творчески подход е може би най-разпространеният метод за използване на народни песни в съвременни вокални произведения и една от важните композиторски техники.

Заклучение

Песните, представени в тази статия, са сред тези, които оказват голямо влияние и са широко разпространени в съвременните вокални произведения. Те имат общото качество на успешно решение на наследството и развитието на традиционните народни песни. Използваният в тях народен музикален материал силно е повлиял върху авторския мелодичен стил и начина на представяне на музикалното им съдържание. Това показва, че независимо дали става въпрос за сериозна музика или съвременни популярни песни, само творбите, които са дълбоко вкоренени в плодородната почва на националната музика, могат да докоснат сърцата на хората, да бъдат обичани и изпълнявани от народа и да нямат просто преходна „популярност” в конкретния смисъл на думата. По този начин китайската традиционна вокална култура може да бъде по-добре предадена в съвременната епоха.

БИБЛИОГРАФИЯ

- Сюе Лей.** Въведение в традиционната музика на провинция Дзянсу. Издателство на университета в Нанкин, 2021, стр. 7
- Уан Яохуа.** Въведение в китайската традиционна музика. Fujian Education Press, 1999, стр. 52
- Джоу Вейвей.** Межкултурно изследване на изкуството в операта "Турандот". Times Report, 2022, (10):29-31